

רבי שמעון בר יוחאי

1. מעשה, וישבו רבי יהודה בר עילאי, ורבי יוסי, ורבי שמעון בר יוחאי, וישב יהודה בן גרים עימם. החל רבי יהודה בר עילאי לשבח את הרומאים: "ראו כמה נאים (טובים) מעשיהם של אומה זו (עם הרומיים)... הם בנו שווקים בהם יוכלו לקנות ולמכור, כדי שאנשים יוכלו למצוא תמיד את מבוקשם. הם בנו גשרים, כדי שאנשים יוכלו לעבור בקלות ממקום למקום. הם בנו גם בתי מרחץ כדי שבני האדם יוכלו לרחוץ את גופם ולהיות נקיים ובריאים. רבי יוסי שמע את דבריו ושתק. אולם רבי שמעון בר יוחאי לא הסכים כלל עם רבי יהודה בר עילאי, ובמקום לשבחם הוא גנה את הרומאים מאוד בכל מעשיהם, וכך אמר: כל מה שהם בנו - השווקים, הגשרים והמרחצאות - הם בנו רק לצורך עצמם, וברב רשעותם, חשבו רק על תועלתם, ולא על טובת עם ישראל. יהודה בן גרים ששמע את דבריהם לא נזהר, וספר זאת למשפחתו. התגלגלו הדברים מפה לאזן... והגיעו לאזני הרומאים.
2. אמרו הרומאים: רבי יהודה בר עילאי ששבח אותנו - יתכבד עוד יותר על דינו. רבי יוסי ששתק, לא שבח ולא גנה, יקבל ענש קטן ויגלה ממקומו לעיר צפורי. רבי שמעון בר יוחאי שגנה אותנו - יענש קשות, דינו, מות.
3. שמע רבי שמעון בר יוחאי שהרומאים רוצים להורגו, - ברח והתחבא בבית המדרש. שם למד תורה עם בנו רבי אלעזר. כל יום הייתה אשתו מביאה להם אכל בסתר. כשהגזירה לתפסו גברה, אמר רבי שמעון בר יוחאי לבנו רבי אלעזר: "אם חס וחלילה יתפסו הרומאים את אמא, הם עלולים לענות אותה, ולהכריח אותה לגלות להם היכן אנו מתחבאים. ואמא, ברב סבלה עלולה לומר להם. לכן עלינו לברח מכאן ללא ידיעתה. כך שגם אם חס וחלילה יכריחו אותה לספר היכן אנו מתחבאים, היא פשוט תאמר להם (אולי כך...): "לא יעזר לכם שתענו אותי, אינני יודעת היכן בעלי ובני..." (ונפרים דברי אמת).
4. ברח רבי שמעון ובנו רבי אלעזר לגליל, והתחבאו במערה בפקיעין. הקדוש ברוך הוא (הקב"ה) הצמיח עבורם עץ חרוב - ממנו אכלו, ומעין מים שנבע מן האדמה - ממנו שתו. כך חיו שנים עשרה שנה. במשך כל השנים הללו למדו עמלו ושיקדו בתורה. בתורה הפנימית, בתורת הסוד. כדי לשמר על בגדיהם פשטו אותם בזמן למוד תורה, והתפסו בחול, וכאשר הגיע זמן התפלה לבשו אותם על גופם.
5. כעבר שנים עשרה שנה בא אליהו הנביא, עמד בפתח המערה וקרא בקול: "מי יודיע לרבי שמעון בר יוחאי שהקיסר מת ובטלו גזירותיו!" הבינו רבי

שְׁמֵעוֹן בֶּר יוֹחָאי וְרַבִּי אֶלְעָזָר שִׁפְעֵת הֵם יְכוּלִים לְצֹאת מִהַמְעָרָה, מִפִּיּוֹן שֶׁהִגְזִירָה לְהוֹרֵגם, הַתְּבַטְּלָה.

6. יֵצְאוּ רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּר יוֹחָאי וּבְנוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר מִהַמְעָרָה. כַּאֲשֶׁר רָאוּ אֶת בְּנֵי הָאָדָם עוֹבְדִים בַּשְּׂדוֹתֵיהֶם, חוֹרְשִׁים, זוֹרְעִים וְכוּ'. הַתְּפִלָּאוּ מְאֹד... "מָה???" בְּמָקוֹם לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה (שֶׁנִּקְרָאִים "חַיֵּי עוֹלָם", חַיֵּי נֶצַח), הֵם עוֹסְקִים בְּדַבָּרִים שְׁפָלִים וְקִטְנִים (שֶׁנִּקְרָאִים "חַיֵּי שְׁעָה")....? הֵם הִקְפִּידוּ עַל כֶּךָ מְאֹד... כָּל מָקוֹם שֶׁהִבִּיטוּ בּוֹ נִשְׁרַף מִיד. יֵצְאָה בֵּת קוֹל וְאָמְרָה: "לְהַחֲרִיב עוֹלָמִי יֵצְאָתֶם?!" חֲזְרוּ לַמַּעֲרָתָם לְמִשְׁךָ 12 חֳדָשִׁים וְאִזּוּ יֵצְאָה בֵּת קוֹל "יֵצְאוּ מִמַּעֲרַתְכֶם".

7. בְּדַרְכָם חֲזָרָה בְּעָרֵב-שֶׁבֶת פָּגְשׁוּ יְהוּדֵי זִקְנוֹ עִם שְׁנֵי חֲבִילוֹת הַדְּסִים. שֶׁאֱלוֹהֵי: "לָמָּה לּוֹקַח אֶת הַהֲדָסִים?" עָנָה "לְכָבוֹד שֶׁבֶת-קִדְּשׁ". שֶׁאֱלוֹ: "הֲאֵם אֵין דִּי בְּחִבְלָה אַחַת?" עָנָה: "אַחַד כְּנָגֵד 'זְכוֹר' וְאַחַד כְּנָגֵד 'שְׁמוֹר' ", נָחָה דַּעְתָּם וְאָמְרוּ: "כִּמָּה חֲבִיבוֹת מִצְוֹת עַל בִּנֵּי" וְנֹשֵׁב לֹא הִקְפִּידוּ.

8. רַבִּי פְּנַחֲס בֶּן יֶאֱרִי הָיָה מְצוּי בְּבֵית רַבִּי רַחוּמָאִי וְאָמַר לוֹ רַבִּי רַחוּמָאִי לְרַבִּי פְּנַחֲס: "רוֹאֶה אֲנִי מְרַגְלִית מֵאִירָה (הַכּוֹנֶנָה לְרַבִּי שְׁמֵעוֹן) וּמִמֶּנָּה יֵצֵא עוֹד אֹר (הַכּוֹנֶנָה לְר' אֶלְעָזָר) יֵצְאוּ לְעוֹלָם. צֵא, וְלֵךְ חֲפֵשׁ אוֹתָם". יֵצֵא וְרָאֶה צְפָרִים עֹפּוֹת. שָׁאל אוֹתוֹ "הֲאֵם רָאִיתָ אֶת בֶּר יוֹחָאי? לִכְנֹה וְהִשִּׁיבּוּ לִי" – חֲזְרוּ עִם פֶּתֶק שֶׁכָּתוּב שֶׁיֵּצְאוּ מִן הַמְעָרָה ר' שְׁמֵעוֹן וְר' אֶלְעָזָר. הֵלֵךְ ר' פְּנַחֲס לְבֵית ר' שְׁמֵעוֹן וּמִצָּא אוֹתוֹ כָּל גּוֹפּוֹ מְלֵא סְדָקִים וּפְצָעִים מְרֹב הַשָּׁנִים שֶׁיָּשְׁבוּ בַּחוּל. בָּכָה ר' פְּנַחֲס אָמַר לוֹ: "ר' שְׁמֵעוֹן אֲשֶׁרִי חֲלָקִי שֶׁאֶלְמָלָא זֹאת לֹא הָיִיתִי זוֹכָה לִכ"כ הֶרְבֵּה גִילוּיִם בְּרִזֵּי הַתּוֹרָה.

9. בַּיּוֹם שֶׁבּוֹ נִפְטַר ר' שְׁמֵעוֹן, אָסַף אֶת חֲבֵרָיו הַת"ח וְגָלָה לָהֶם הֶרְבֵּה סוּדוֹת הַתּוֹרָה כָּל הַיּוֹם. כְּשֶׁיֵּצְאוּ הַקִּיף אֵשׁ גָּדוֹל אֶת הַבַּיִת וְאָף אֶחָד לֹא יָכַל הָיָה לְהִתְקָרֵב לַבַּיִת, וְכִשְׁהִלָּכָה הָאֵשׁ רָאוּ שֶׁנִּפְטַר הַתַּנָּא הָאֱלּוּקִי, וּבָאוּ אֲנָשִׁי צְפוּרֵי וְרָצוּ שֶׁיִּקְבְּרוּ אֶת ר' שְׁמֵעוֹן בְּעִירָם וְרַבּוּ. וְנַעֲשֶׂה גַם שֶׁהִתְרוּמְמָה הַמָּטָה לְבִד כַּאֲוִיר וְרַחֲפָה עַד הַמְעָרָה בְּמִירוֹן וְהִבִּינוּ שֶׁרָצוֹנוּ לְהַקְבֵּר בְּמִירוֹן.

מִירוֹן

